

služb. Protivniki katoliških shodov so s svojim psovanjem dosegli baš nasprotno od tega, kar so nameravali: obisk katoliških shodov je rasel od okraja do okraja, od shoda do shoda.

Na Marijin praznik, dne 8. septembra je bil pri Sv. Križu nad Dravogradom zaključni katoliški shod za to leto. Bil je nad vse sijajna manifestacija obmejnih Slovencev iz Koroške, Mislinjske doline in Dravske doline. Preko 10.000 ljudi se je udeležilo te blesteče manifestacije katoliške vere in katoliške zvestobe.

Shod se je brezhibno vršil po določenem vspredu, za kar gre pripravljalnemu odboru največja zahvala. Po prihodu vlakov iz Koroške in iz Maribora je bil sprejem pred kolodvorom v Spodnjem Dravogradu. V imenu pripravljalnega odbora je došlece pozdravil koroški rojak marenberški dekan g. dr. Mertel s pristnim koroškim pozdravom: «Bog vas primil!» Udeleženci so na to v dolgem sprevedu, med katerim so zlasti vzbudili pozornost jako številno zastopani koroški Orli in koroške Orlice, odkorakali v Spodnji Dravograd, kjer je v župnijski cerkvi daroval sv. mašo narodni poslanec dr. Hohnjec. Spreved, ki se je potem razvil in krenil proti Sv. Križu je bil tako dolg in slikovit, da kaj takega Spodnji Dravograd še ni videl.

Pri Sv. Križu je bilo najprej cerkveno opravilo. Pri digo je imel koroški rojak ljubljanski vseučilišni profesor dr. Rožman o dolžnosti katoliškega kristjana, da svojo vero kaže v javnem življenju zaradi sebe, radi bližnjih, zlasti za zgled malovernih, pa zaradi Kristusa in Cerkve. Sklenil je s trdno obljubo zvestobe Srcu Jezusovemu. Slovesno sv. mašo je ob obilni asistenci opravil preč g. dravogradski prošt Volbenk Serajnik. Med sv. mašo sta pela moška zbor iz Mežice in Vuze-nice.

Zborovanje je otvoril predsednik pripravljalnega odbora g. guštanski župnik dr. Cukala. Spominjal se je velikega shoda v St. Janžu pri Dravogradu, ki je bil v dobi borbe za majniško deklaracijo; takrat je šlo za narodno in politično osvoboditev Jugoslovancev. V naši jugoslovanski državi pa gre za svobodo in pravice katoliške Cerkve. Iz pisma jugoslovanskih škofov vladi dokazuje, iz katerih razlogov so potrebni katoliški shodi. Za predsednika predlaga poslanca Pušenjaka, za podpredsednika delavca Kogovnika iz Prevalj, za častna predsednika Luka Pogača, župana v Pamečah, in gerenta Kotnika iz Guštanja, za tajnika gospoda župnika Volčiča iz Breznega in Kuharja iz Pameč.

Prvi govornik poslanec dr. Hohnjec tolmači položaj katoliške Cerkve v naši državi. Jugoslovanski svobodomiselnici in liberalci od demokratov preko samostojnežev od socialnih demokratov bi radi katoliško Cerkev potisnili v položaj, do katerega jo je predvojna Francija ponižala v zadnjem desetletju preteklega in v prvem desetletju sedanjega stoletja.

Boj francoskega svobodomiselnstva in framazonstva za razkristjanjenje in podržavljenje šole, za stopnjama izvedeno ločitev cerkve od države, dokler ni bila naposled Cerkev orošana i božjih hiš in vsch cerkvenih zgradb, služi jugoslovanskim svobodomiselnim centralistom za vzor, kako naj država postopa s Cerkvijo. Katoliški cerkvi je v ustavi zajamčena enakopravnost s pravoslavno. Toda ta enakopravnost je samo na papirju, zakaj naša Cerkev od države prejema komaj tretji del tiste gospodarske podpore, ki bi jo v primeri s pravoslavno morala prejemati. Ustava zajamčuje Cerkvi svobodo v upravi njenih notranjih zadev, ob enem pa jo pritiska in duši s kanceleparagrafom, na katerega so slovenski samostojni ponosni, kot na svojo največjo pridobitev. Govornik povdarja, da je svoboda ali nesvoboda, ki jo uživa Cerkev, najboljši barometer za svobodo ali nesvobodo, ki vlada v naši državi. Nato govori poslanec dr. Hohnjec o našem šolskem vprašanju in tozadevnih krivicah, ki se delajo katoličanom v državi. Pri tej priliki se s krepkimi besedami obrača zoper sklepe slovenskega demokratskega učiteljsva na učiteljskem zborovanju na Bledu dne 3. septembra. Ako učitelji proglašajo šolo kot državno ustanovo, nad katero ima vso moč centralna vlada v Beogradu in po posameznih vaseh, trgih in mestih centralnemu režimu služeči svobodomiselnim učitelji, naj so ti «napredni» učitelji preverjeni, da si slovenski katoliški starši in z njimi slovensko ljudstvo nikdar ne

svojem papirnatim ovojem res ni prav zdrava in s svojo kratkostjo in lahkostjo zapeljuje kadilca, da si jih nazadnje preveč privoščijo, zapletati pa vam moram, da ste v rokah pametnega kadilca zares prijetna igračka, ki pomaga preko marsikaterega dolgočasnega trenutka in ne pristojno slabo gizdavemu mestnemu gospodju. Ampak za težko, žuljavo kmeto roko taka lahkokrila mestna gospodična res takorekoč ni primerna. Ne umejem pa, zakaj bi kmet — in lahko si jo danes privoščijo — ne kadil smotke. In spet sodim, da je pipa res nekoliko, recimo — nečedna za mestno gospodo —.

«Kaj —? Kmet drago cigaro —? Pipa — nečedna?» se je drl pipar. «Cigara je nečedna, vam rečem, pa mi zamerite ali pa ne, gospod, cigara in pa cigareta! Ali ni to nečedno, da se vam tobak slini in namaka naravnost v ustih in da vam s tobaknim strupom napojene sline tečejo v usta in v grlo in želodec, kadarkoli potegnete dim? Pa si pipo pogledjte, tule! Med gorečim tobakom in usti je dolga cev in če jo je pipostručem dobro naredil in če je vedno snažna, se v njej nabira škodljiva tobakna slina in kajenje je suho in zdravo. Slovenci so že prav storili, da so si izbrali pipo za svojo ljubljeno in pri pipi bodo, tudi ostali —»

«He, vsak berač svojo mavho hvali, pipar pa svoje pipe! Moje mnenje je tako, da kdor že hoče kaditi,

bo dalo vzeti svojih narodnih pravic do šole in vzgoje. Z vso odločnostjo odklanjamo drzen napad demokratskega učiteljsva na avtonomne pravice slovenske familije, slovenske občine in slovenske domovine. Demokratsko učiteljsvo je na Bledu izdalo geslo: «Kdor učitelj, ta Sokol» ter obsodilo protisokolsko agitacijo. Krščansko ljudstva pa odločno protestira zoper sokoli-zacijo šole ter bo z vsemi sredstvi nastopilo zoper to, da bi se slovenska mladina zastrupljevala s sokolskim svobodomiselnstvom in protikrščansvom. Ako demokratsko učiteljsvo tiste, ki se borijo zoper ustavo, ovaja kot nasprotnike države ter zoper nje kliče policaje in žandarje, ne vemo, kaj bi pri teh takozvanih naprednjakih bolj obsodili: ali nesposobnost v mišljenju ali hudobnost v dejanju. S prezirom se obračamo od tistih, ki v Beogradu ovajajo slovensko duhovščino, krščansko misleče učiteljsvo in ogromno večino slovenskega ljudstva.

Demokratsko učiteljsvo zahteva za našo izobraževalno organizacijo, ki je od nekdaj bila ponos našega naroda in njegova najtrdnjša opora v borbi za obstanek, zlasti za našo mladinsko organizacijo, policijsko državno nadzorstvo. Zato mu moramo izraziti največje pomilovanje ter mu napovedujemo najodločnejši odpor: Večtisočglava množica, ki je izvajanjem poslanca dr. Hohnjeca sledila z velikim odobravanjem, je njegovim odkritim in odločnim besedam ob koncu pritrdirila s splošnim in glasnim pritrditvijo.

Urednik Kremenar iz Ljubljane je govoril o pomenu časopisja. Predno se je začel boj zoper Cerkev na Francoskem, so bili nekrščanski poslanci, ki jih je izbralo ljudstvo, so bili nekrščanski časopisi, ki jih je podpiralo ljudstvo. Slabi časniki in slabe knjige so vir krivic, ki se delajo ne samo Cerkvi, marveč tudi delovnim slojem ljudstva. Izkoriščanje in zatiranje ljudstva ima v slabem časopisju glavne zagovornike. Sedanji mamonizem — služba mamonu, brezmejni pohlep po denarju, češčenje zlatega teleta, je zrastel na polju, ki ga je pripravilo ter ga obdeluje nekrščansko časopisje. Zato pa je na sedanjih težkih in krivičnih socialnih razmerah sokriv vsak, kdor čita ter podpira tako časopisje. Meč slabega časopisja prihaja na nas, čuvaji, ki dajejo signale zoper to nevarnost, so rimski papeži, naši škofje in dušni pastirji, krščanski voditelji naroda in v posameznih družinah starši, pa tudi bratje in sestre. Ali stori svojo dolžnost vsak na svojem mestu? Papeži nas svarijo, škofje in duhovniki opominjajo, naši voditelji nas kličejo. Ali pa stori vsak izmed nas: oče, mati, brat, sestra, svojo dolžnost napram otrokom, bratom, sestram, pa tudi sosedom? Torej na delo za krščansko časopisje!

Nato so katoliški shod v navdušenih besedah pozdravili zastopniki katoliških mladinskih organizacij: visokošolec Franjo Radšel iz Pameč, Orel Peter Kusterle in Orlica Micica Sušnik iz Prevalj.

Tretji govornik, vseučilišni profesor dr. Slavič, je govoril o katoliških organizacijah. Zdi se, da iz slovenske družbe zginja krščanski duh ter mišljenje in delovanje po krščanskih načelih. Vsled tega tudi hira in izginja ljubezen do bližnjega, kar povzroča občeno nezadovoljnost in medsebojno nezaupanje, ker namesto krščanske ljubezni se širi samoljubje in izkoriščanje slabšega. Treba torej zopet odločnega povdarjanja katoliških načel ter zbiranja dobromislečih ljudi v katoliških organizacijah, tako v verskih (Marijinih družbah, III. redu), kakor obče izobraževalnih in strokovnih. Zlasti je potrebna organizacija mladine v orlovskih in orliških zvezah, ki se ne sramujejo katoliškega imena, ampak nosijo svoj program na čelu in na prsih. Pri letošnjem evharističnem kongresu v Rimu so bili najbolj navdušeno pozdravljeni italijanski katoliški mladeniči, ki so imeli na svoji zastavi napis: Ali Kristus, ali smrt! Organizirano udejstvovanje krščanske ljubezni nam prenese srečnejšo bodočnost.

Predsednik poslanec Pušenjak je prebral brzogovorni pozdrav zlatomašnika dekana g. Lenarta od Sv. Martina pri Slovenjgradcu. Nato govori o boju, ki so nam ga vsilili nasprotniki in ki ga izvojujemo in končamo z zmago, ako storimo svojo dolžnost. Češki katoliki nam dajejo vzgled, kako naj odbijamo napade političnih nasprotnikov na šolo in cerkev. Češki katoliki niso dovolili, da bi se razkristjanila šola in zaslužila Cerkev.

naj kadi smotko, ki je za naše čase najnaprednejši način kajenja — in najbolj snažen!»

Gospodični cigareti sta se že zdavnaj odmaknili od debeluharja. Pri zadnjih njegovih besedah pa sta razjarjeni planili proti njemu, mu krillili s tenkimi rokami pred nosom in očmi in vpili:

«Cigareta je znak naprednosti, vsak napreden človek jo kadi! — Cigareta je znak državotvornosti, ker prinaša državi največ dobička! Cigareta je —»

«Babja domišljavost!» se je zakregal gospod Smotka. «Če gre za državotvornost, bo pač —»

«Kaj se bote prerekali o državotvornosti!» se je vtaknil vmes pipar. «Tisti je državotvoren, ki štedi. In tobak za pipo je najcenejši!»

«Je res, mož, ampak —»

«Nihče ne kadi več pipe dandanes,» je cvilila z visokim prevpitim glasom cigareta, «in če bi država —»

«Kaj bodete vi govorili o pipi, ki ste od večeraj! Mojo sivo glavo pogledjte! Dovolj križev že imam na hrbtu. Videl sem čase, ko so naši Slovenci vseskozi kadili le pipo. In vkljub temu so bili tedaj dobri časi, dobri časi —. Nihče ni zabavljajl brez draginjo in kmet je pridno hodil za oralom s pipo v ustih in zadovoljno sedel z njo za ognjišče po storjenem delu. Dobri časi so bili —! In tegale človeka, mojega gospoda, vprašajte! Učen je, knjige bere, svet pozna in živel je, ko še no-

Boriti se moramo tudi mi. Naše najboljše orožje v tem boju so naše organizacije in krščansko časopisje. Nato je predložil resolucije, ki so iste vsebine, kakor na drugih katoliških shodih. Vse so bile sprejete soglasno. Z velikim odobravanjem je bila sprejeta resolucija, ki je v skladu s izvajanjem poslanca dr. Hohnjeca, ostro obsodila nezasišane sklepe liberalnega učiteljskega zbora na Bledu.

Ko se je podpredsednik delavec Kogovnik zahvalil vsem udeležencem shoda, obljubil je imenu krščansko mislečega delavstva zvestobo Cerkvi in obrambo njenih in narodnih pravic. Je zaključil prelepo zborovanje. Trbonjska godba je zasvirala narodno himno: «Lepa naša domovina», in državno himno: «Božje pravde». Potem so bile v Cerkvi slovesne večernice, ki jih je imel gošpod prošt Serajnik, in pri katerih so udeleženci sebe in ves naš narod posvetili presv. Srcu Jezusovemu. Tako je bil završen prekrasno uspeli katoliški shod pri Sv. Križu. In z njim je bila na sijajen način završena vrsta letošnjih naših katoliških shodov, od katerih pričakujemo najboljših sadov, v blagor Cerkvi, v korist narodu in v pravi prid države.

Kako se bo vršil promet na meji?

Mešana komisija, sestavljena iz zastopnikov Jugoslavije ter N. Avstrije je obhodila od 1. septembra naprej mejo od Prekmurja do Kaplje in vrši sedaj svoj posel proti Koroški. Namen komisije je, da določi prehode čez mejo in kako blago in koliko se ga sme pripeljati ali nositi na eno ali drugo stran meje. Omenim, da veljajo te olajšave samo za prebivalce, ki bivajo 10 km vsakstran meje. H komisiji sta bila povabljeni tudi naša poslanca Roškar in Žebot. Prvi je zastopal interese obmejnega prebivalstva na črti od Radgone do Cmureka, a drugi se je udeleževal pohoda komisije vse dni od Cmureka do Špilja in od Plavča do Sv. Jurija ob Pesnici. Navzočnost naših poslancev je bila res nujno potrebna, da so posredovali pri komisiji za kolikor mogoče olahkočen obmejni promet.

V naslednjem prinašamo nekatere podrobnosti obmejnega prometa v 10 km pasu:

1. Vsak prebivalec na 10 km širokem ozemlju tostran meje sme prekoračiti mejo in se gibati onstran meje, ako dobi od okrajnega glavarstva takozvano «prolaznico» oziroma «izkaznico». V to svrhu mora imeti vsakdo fotografijo, s katero gre k občinskemu uradu, kateri mu mora vse potrebno oskrbeti pri okrajnem glavarstvu.

2. Za delavce velikih podjetij, kmetij in vinarje, posebno pa za dvolastnike se namerava vpeljati posebne skupne knjižice (brez fotografij), s katerimi bodo ti brez prolaznice smeli skupno prekoračiti mejo in se zopet skupno vrniti z dela.

3. Dvolastniki (to so taki, ki imajo na obeh straneh meje posestva) imajo posebne ugodnosti. Prekoračiti smejo s svojo dvolastniško izkaznico mejo na mestu, ki je najbližje posestvu onstran meje. Nemoteno in brez carine smejo spravljati pridelke posestva z ene na drugo stran.

4. Carine prosto smejo prebivalci 10 km pasa prevažati v 10 km pas onstran meje: žito v mlino in mlinčke izdelke nazaj, lesne hlode v žage in deske nazaj, sveže sadje vseh vrst, seno, slamo, travo, listje, drve, sočivje, mleko, kamen, gramoz, pesek, apno, gips, ilovico, lončarsko zemljo, lapor, navadni in umetni gnoj, kvas, kruh, in moko (oseba do 5 kg), meso in sir (do 2 kg), zdravila, ki jih predpiše zdravnik in zdravila, ki se v lekarni svobodno prodajajo, vseh vrst semena.

5. Za vožnjo žita v mlino in hlodov na žage je treba poleg običajne prolaznice s fotografijo še potrdilo občinskega urada, koliko žita, oz. hlodov pelje tu in tu preko meje. Kdor pelje žito ali hlode v mlino ali žage, mora še poleg tega pri obč. uradu podpisati posebno «Obveznico», s katero izjavlja, da jamči z vsem svojim imetjem, da ne bo tihotapil, ampak, da bo ves mlevski izdelek, ozir. deske pripeljal, ko bodo izdelani nazaj.

6. Dvolastniki smejo vzeti preko meje živino, vozove in vse drugo orožje, ki ga potrebujejo za obdelo-

benega izmed nas ni bilo na svetu. On vam naj pove, kaj je —»

«Seveda, on je vaš prijatelj, nazadnjak kakor vile je z onemoglim, hripavim glasom javkala cigareta. «Cigaret ne mara, cigar si pa kupiti ne more. Seveda, on naj razsodi, seveda! Hi hi hi!»

«Nu, no!» je dejal gospod Smotka, «nehajmo s preprirom! Človek je človek! On naj odloči!»

«Prav ste povedali, gospod! On naj raz —»

—o—
Zunaj na cesti je zaropotal in zatrobil avto. Zbudil sem se.

Žačuden sem pogledal krog sebe —
Ali niso govorili tule prav blizu mene —?
Mel sem si oči.

Na kadični mizici poleg mene sta ležali dve pomljeni cigareti, debela cigara je slonela ob škatli vzgalič in v tobaknem mehuru je sredi tobaka čepela moja pipa-nosovka. Mesec je sijal skozi okno in z rahlo, mehko lučjo obseval mizico. Ura je kazala tri četrti na eno.

Ali sem sanjal —? Ali je bila resnica —?

Vsekakor mi je bilo zelo žal, da sem se prezgodaj zbudil —. Kako rad bi bil pomagal poštememu možakarju-piparju do zmage v zanimivem prepiru —!

(Konec).

vanje onstranskega posestva. Nihče jim ne more briniti, prepeljati pridelke na eno ali drugo stran.

7. Prebivalci ob meji, ki niso dvojnastniki, smejo nemoteno upotrebljati ceste in pote preko avstrijskega ozemlja k svojim posestvom, ako je dovoz po našem ozemlju do dotične posesti nemogoč.

8. Sosedji na meji si smejo v slučaju potrebe pomagati pri delu z ljudmi, živino in orodjem. V slučaju požara je dovoljeno požarnim brambam iti na drugo stran meje na pomoč.

9. Zdravniki, živinozdravniki in babice smejo iz obeh obmejnih con vršiti svojo službo in smejo prekoračiti mejo, ako jih ljudstvo kliče.

10. Vsakojaki obrtniki smejo iti v «šteto» na drugo stran. Dovoljeno je prepeljati brez vsake carine čez mejo stroje in orodje v popravilo kovačem, kolarjem, mizarjem, ključavničarjem in drugim rokodelcem.

11. V slučaju krajevne potrebe ali suše je dovoljeno nositi in voziti vodo iz studencev in vrelcev preko meje.

12. Dvojnastniki smejo svobodno goniti živino na pasjo preko meje in nazaj. Nadalje je dovoljeno goniti živino k oplemenjenju preko meje. Vinogradnikom je dovoljeno dobavljati onstran meje galico, žveplo ter druge vinogradniške in kletarske potrebščine.

13. Koliko smejo dvojnastniki ozir. drugi prebivalci obmejne cone nesti našega denarja vsakokrat čez mejo, še ni natanko določeno. Komisija se je složila v toliko, da predlaga vladi v odobrenje 100 dinarjev za vsako osebo pri vsakokratnem prehodu.

14. Viničarji, mlatiči in drugi tedenski delavci, ki delajo pri svojem gospodarju onstran meje, smejo enotedenski zaslužek v naturalijah carine prosto nesti čez mejo.

15. Za ljudi obmejnega pasu, ki vozijo ali nosijo žito v mlino ali kako drugo blago ali pridelke, so določeni poti, po katerih smejo voziti in nositi določeno blago. Za črto od Apačke kotline do Sv. Jurja ob Pecnici veljajo ti-le prehodi: Most pri Cmureku, brod pri Sladkem vrhu, brod pri Murhofu, obč. Selnica (ta brod se mora na novo zgraditi), brod pri Lihocki vasi (samo za spravljanje drv in stelje občanov vasi Lichendorf), brod v Ceršaku, državna cesta St. Ilj Špilje, okrajna cesta čez Plavč in občinska cesta iz Svečine, cesta Slatinski dol—Račane, cesta na Spičniku, cesta Sv. Jurij—Lučane. (Prehode na ostalem delu meje bomo označili, ko dobimo tozadevno poročilo).

To so v glavnem točke, ki so potrebne, da so o njih poučeni prebivalci na meji. Naši zastopniki: Roškar, Zebot, Supanič, Sparl, Peklar, Bauman, Očkerl, Reiter, Kren, Šerbinek, Šumandl in drugi so zahtevali v imenu prebivalstva, da se naj v obmejni promet še vpostavimo točke:

1. Ker manjka v naših krajih soli, se naj izjemoma dovoli obmejnemu prebivalstvu kupovati sol v N. Avstriji, kjer je tega blaga v izobilju, ker je sol pri nas pod monopolom, kakor tobak, vladni zastopniki niso ugodili tej zahtevi, pač pa bodo o zadevi poročali vladi.

2. Železo, cement, opako in druge stavbene potrebščine se smejo dovažati k nam, a na meji je treba plačati obično carino.

3. Mrtvaške krste v obmejnem kraju naši ljudje težko dobijo. Tudi te se smejo prenesti k nam, a plačati je treba carino.

4. V imenu ljudstva sta naša poslanca komisiji obrazložila, kako velikanske sekature izvršujejo pogranničarji, posebno pravoslavni Wranglovci nad našim ljudstvom. Zahtevala sta, da se Wranglovce takoj odstrani. Zastopnik naše vlade je izjavil, da bodo pogranničarji odpuščeni dne 1. oktobra.

5. Naše prebivalstvo ob Muri je zahtevalo, naj se vendar enkrat uredi ribolov v našem delu Mure. Pravico ribolova od Špilja do Murhova še ima vedno nemška graščina Ehrenhausen, od Murhova navzdol ob Muri pa graščina Gornji Cmurek. V Ceršaku je izjavil vladni zastopnik g. županu Reiterju, da bo komisija predlagala vladi, da naj da občinam ob Muri začasno pravico ribolova in izdajo ribiških kart.

6. Obmejnim živinorejcem naj bo dovoljeno prodajati živino mesarjem v Nemški Avstriji. Tej zahtevi se bo najbrž ugodilo.

7. Ker so mnoge župnije po novi meji prerezane, so naši zastopniki zahtevali, da smejo ljudje onstran meje hoditi v našo cerkev k službi božji (Sv. Ilj, Svečina, Sv. Jurij, Sv. Duh itd.). Z prolaznico bo vsakemu pot v cerkev dovoljena.

8. Uspeli smo tudi z zahtevo, da smejo naši ljudje iz Slovenskih gor v bodoče izstopati na železniški postaji Cmurek iz tranzitnega vlaka ter prekoračiti mejo čez most pri Gornjem Cmureku in čez brod pri Sladkem vrhu. Tudi blago, ki ga pripeljejo iz Jugoslavije, smejo razkladati v Cmureku in ga prepeljati brez vsake carine čez cmureški most ali brod pri Sladkem vrhu. Ta ugodnost bo posebno važna za prebivalce Apačke kotline, župnij Sv. Ane in Marije Snežne.

O drugih podrobnostih obmejnega prometa bom še poročal. Pozivam ob tej priliki naše prebivalstvo ob meji, da pošlje vsakojake pritožbe in želje glede obmejnega prometa meni ali poslancu Roškarju, da jih prednašama na pristojnem mestu.

Maribor, dne 8. septembra 1922.

Franjo Zebot.

Naša zborovanja.

Obrtnike, ki so pristaši SLS vabimo, da se udeležijo shoda Obrtne zveze, ki se vrši prihodnjo nedeljo, dne 17. septembra ob pol 10. uri dopoldne v Gambrinovi dvorani v Mariboru. Na shodu govorijo naši poslanci,

podpredsednik Trgovske in obrtne zbornice g. Ogrin iz Ljubljane, prof. Vesenjaki in drugi. Namen shoda je, da se za vse okraje Slov. Štajerja ustanovi Obrtna zveza. Pridite torej iz vseh okrajev obrtniki, ki ste krščanskega mišljenja: kovači, čevljarji, krojači, gostilničarji, zidarji, tesarji, kolarji, mizarji, urarji in obrtniki vseh drugih vrst prihodnjo nedeljo v Maribor. Po shodu si udeleženci ogledajo obrtno razstavo. Agitirajte med tovariši-obrtniki za udeležbo. Po železnici velja polovična vožnja.

Shod dr. Korošca v Celju. Dne 24. septembra ob 9. uri dopoldne ima dr. Korošec v Celju v Narodnem domu (velika dvorana) shod SLS za celjski in laški okraj. Spored: Ob 8. uri v župnijski cerkvi sveta maša s cerkvenim govorom za moše (Pridiguje g. dr. Hohnjec). Ob 9. uri shod SLS v veliki dvorani Narodnega doma. Govorijo dr. Korošec, prof. Vesenjaki in dr. Hohnjec. Somišljeniki mesta Celje in celjskega in laškega okraja, pridite!

Sv. Barbara v Haložah. V nedeljo, dne 24. septembra po rani maši se vrši pri nas shod Slovenske ljudske stranke, na katerem bosta govorila poslanec Zebot in urednik «Slov. Gospodarja» g. Golec. Haložani, na svidenje!

Sv. Jurij ob Južni železnici. V nedeljo, 17. septembra, po ranem sv. opravilu ima dr. Korošec pri nas shod Kmetijske zveze za župnije: Sv. Jurij ob juž. žel., Dramlje, Kalobje, St. Vid pri Grobelnem, Ponikva ob juž. žel. in Sliv. nica pri Celju. Somišljeniki povabljeni.

Kozje. Dne 17. septembra se vrši v Kozjem po poznem svetem opravilu ob 11. uri dopoldne okrajni shod Kmečke zveze za vse župnije sodnega okraja Kozje. Shod bo na trgu pred cerkvijo. Govorijo gg. poslanci Krajnc, Stanovnik, Zebot in urednik Slovenca Fr. Smodej. Sveto opravilo pred shodom se začne ob 10. uri.

Na Sladkem vrhu pri Cmureku sta poslanca Roškar in Zebot priredila dne 8. septembra pri kmetu Pučko velik shod, kateri se je prav lepo obnesel. Ljudstvo je glasno odobravalo delovanje poslancev naše stranke. Povsod izražajo željo po novih volitvah. Organizacija naše stranke tudi v teh krajih napreduje.

Brinjeva gora je bila dne 10. septembra ganljive slovesnosti krščanskomišlečega ljudstva. Na tisoče se nas je zbralo iz vseh strani konjiškega in sosednjih okrajev. Cerkevno slovesnost je poveljal sloviti mladi pridigar č. g. Franc Hohnjec, župnik čadramski. Po pozni sveti maši je na obširnem prostoru pred Marijino cerkvijo otvoril ljudski tabor vič. g. svetnik Karba. Navzočih je bilo deset županov. Zbrane množice so z zanimanjem sledile poljudnemu govoru narodnega poslanta Fr. Zebota. Naš poslanec nam je prav jasno in z dokazi opisal krivice sedanjega slabega gospodarskega in političnega položaja. Govoru je sledilo po obširni gorski trati vseobčeno odobravanje. Gospod predsednik je izrekel v imenu ljudstva Jugoslovanskemu klubu iskreno zahvalo. Ljudstvo je glasno zahtevalo nove volitve.

Ptujska gora. Dne 3. septembra so posetili Ptujsko goro člani Strokovne zveze v Mariboru. Najbrvo je bilo poznno sveto opravilo za Strokovno zvezo, potem pa se je vršil shod zunaj na prostem pred cerkvijo. Shod se je vršil čisto mirno, le oni veliki (ne po duhu, ampak po telesni dolgosti) Milko Peče je delal neumestne medklice, ki so kazali vso njegovo duševno plitvost in revščino ter zlobo. Je pač Peče. Zenske so mu klicale: «Sram vas bodi!» Sekundiral mu je Predanov učiteljčnik Karličko. Res lepa dvojica! Sploh pa je Pečejevih «medicinkov» že sita vsa Gora, kajti ljudje, ki špijonirajo, vohunijo in lažejo po liberalnem časopisju, se vsakdo rad ogne, celo lastni pristaš, če je poštenjak. Ovaduha in špijona prezira vse! Tu na Ptujski gori imamo par ljudi, ki hodijo v cerkev le zato, če bi mogli vjeti gospoda župnika pri kakih besedi, da bi ga potem ovađili. Ker pa se jim to ne posreči, pa potem v liberalnem Jutru in Taboru zavijajo resnico, lažejo, se zaletujejo v župnika. Gospod Milko, to je državotvorno, kaj ne da? Ali poznate suho večerjo z dolgo haljo, o kateri smo nekdaj čitali v slavnem «Taboru». Pa ta ni prava; mi gorci poznamo neko drugo suho večerjo, ki ima za sto procentov dolge noge in je v zlahti z mačjim lovcem, tista je prava. Drugokrat več!

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Dne 10. t. m. so se sestali v Zagrebu javni delavci intelektualci iz cele države, da se posvetujejo, kako bi se našel izhod iz vsestransko težkega in nevarnega položaja, v katerega nas je zavedel današnji režim. Vsem je jasno, da je vladna politika prepojena s pohlepom in nepoštenostjo in da se je v tem duhu vse doslej postopalo ter da je tako tudi ustava sestavljena in sprejeta, vsi vedo, da se mora nepoštenost odpraviti, javna vest zbuditi, ne vedo pa, kako naj se to stori in doseže, ker nimajo pravega programa in med seboj, ker izhajajo iz najrazličnejših strank, tudi ne prave sloge. Ker je že spoznanje z željo po poštenosti in odporu proti korupciji mnogo vredno, zasluži zagrebški zbor naše pozdrave in našo podporo.

Ker se je zborovanje udeležil tudi predsednik demokratskega kluba Ljuba Davidovič z drugimi trejnjsimi demokrati, je razkol med demokrati gotova stvar. Pribečević se bo oklenil Pašiča in ta dva ostaneta glavna stebra dosedanje, splošno obsojene vladne politike.

Ministri, koliko jih je sploh v Beogradu, so sklenili da se skliče zakonodajni odbor dne 1. oktobra, parlament pa pet dni pozneje.

V Beograd so dospeli odposlanci Bleerove skupine iz Amerike, da proučijo, kako bi se Beograd zvezal z morjem. Bleer sploh ne misli dati finančnemu ministru dolarjev, temveč samo družbi, ki bo gradila beograjsko-jadransko železnico.

Poštni minister je tudi izdal ostro naredbo proti nerednostim, ki se danes dogajajo na pošti. Zagrozil je s strogo kaznijo, če se bodo poštno pošiljatve še naprej izgubljale in kradle. Ostalo bo seveda samo pri papir-

nu naredbi, kakor so tudi batine ostale, ko jih je policajminister prepovedal.

V političnih krogih se je zopet zbudila zahteva po parlamentarnem nadzorstvu zunanje politike. Seveda bo ta želja in zahteva neizpolnjena, ker Pašič še nikdar ni trpel nadzorstva.

REKA PROTI ITALIJI.

Reška javnost je zelo razburjena, ker Italija omalovažuje vse dogovore in pogodbe. Listi zahtevajo, naj se tudi Jugoslavija kot drugi pogodbenik pripusti, da sodeluje pri ustanovitvi reda in gospodarstva reške države

GRSKA

je po polomu svojega samovoljnega in predrznega vojnega pohoda proti Carigradu doživela tudi vladno krizo. Sestavil se je nov kabinet in najbrž se bo moral tudi kralj Konstantin umakniti in Venizelos se bo vrnil iz inozemstva. — Naša vlada še vedno po vsej sili podpira in zagovarja grško politiko. Grško, ki tako strašno tlačij Jugoslovane na svojem ozemlju, podpira, proti Turški, ki ima toliko simpatij od naših državljanov-muslimanov, pa hujska.

ZVEZA NARODOV.

Na seji tretje komisije je predložila Anglija po svojem zastopniku te-le predloge: naj se pri vseh vladah posreduje glede znižanja vojaških sil in vojnih proračunov in sicer bi se moralo to posredovanje ponoviti vsako leto, naj se sestavi posebna komisija, ki bo vršila pregled razoroževanja ter vodila o njem točne podatke, naj bi Zveza narodov sklicala posebno konferenco, ki bi se pečala samo z vprašanjem razorožitve in na to konferenco naj bi se povabila tudi Amerika glede dogovora o odpravi fabrikacije in trgovine orožja.

KMETSKI PRAZNIK NA BLEDU.

«Kmetijski list» se je ustil na dolgo in široko, kakšna velikanska reč bo na Mali Smaren na Bledu, da bo velko sja-nejša od lanske itd. Gospod minister Pucelj je naročil dva posebna vlaka, izbral nebroj fermanov in izgrabil tudi Kmetijsko družbo, katere je razpisala premanje živine, dočim kmetijska družba ni imela svobodnih rok ter so imeli prignati živino samo slabostojnejši. Krajci zaupniki SKS so dobili ukaz, tiskun v «Spiegelschrift» od vodstva SKS, da sme dobiti prigrasnico samo živina SKS ter da morajo prigraseno zival zaupniki preje ogledati. Vsak posestnik pa dobi odškodnino v znesku 80 kron in še nagrado za žival kot tako posebej, kolikor točk se ji bo priznalo. Zivine so prignali še precej, tudi gospod Pucelj je prišel pogledat, ker pa volov ni bilo, je kmalu odšel.

Popoldanski shod je bil pa kaj klaverna. Vlaka, katere je naročil gospod minister, sta pripeljala komaj 200 ljudi (drugi je bil razen sprevednikov popolnoma prazen). Kdo bo plačal? Država, kaj ne?! Z drugimi vlaki, kateri vozijo redno ob praznikih se je pa pripeljalo le malo samostojnejšev, kajti gospod minister je lahko prepričan, da na Mali Smaren pride vedno veliko ljudi na Bled, ker je stara navada kranjskega ljudstva, katero je na ta dan romalo na Brezje in na Bled in še bo, ko samostojnih praznikov ni bilo in jih ne bo!

Slavnostno (?) zborovanje je otvoril Medved iz Hraš ter je podal besedo gospodu ministru, kateri ni povedal nič novega, zagovarjal se je namreč radi volov, o katerih je izjavil, da je dobro naredil (!), da jih je prodal in radi drugih lumparji. — Obljubil ni nič drugega kot to, da bo za naprej še ravno tako delal za kmetstvo ljudstvo.

Za njim je govoril poslanec Rafer, dobrorejen možič, kmetu prav nič podoben ter je jamral, da je težko radi strankinega glasila ter da se, ti presneti «samostojnejši» v parlamentu na vso moč bojujejo in da le težko kaj dosežejo za kmeta, da pa zase lahko, lega ni povedal.

Potem je klobasal Mrmolja take stvari, da ga je že minister grdo pogledoval in rekel, da mu je bilo težko zapustiti plug te riti v parlament. Ljudje so pa uvideli, da le klobasa ter so se muzali. Govoril je tudi, da jih klerikalci napadajo, to pa le takrat, kadar delajo (?) in se mučijo v parlamentu za svobodo kmeta, o katerem je potem fantaziral, da je svoboden, da mu sije svobodno solnce in da še nikdar ni bilo tako dobro za kmeta, kakor sedaj itd.

Nato je pozdravil zborovalce v imenu srbskih Kmetov, neki kmet iz Požarevca.

Medved je končno predlagal resolucijo, katere so propadle, ker bi lahko dvignjene roke na prste na roki (levi) in na nogah preštel, pa bi še kak prst ostal ter je bedastocano zaključil zborovanje.

Po zborovanju je bila dirka lijakerjev in jahačev. Ljudi je bilo 5—6000 radovednejšev kmetov, obrtnikov, delavcev, blejske gospode ter uradnikov. Zanimanja nobenega. Ugovarjati ni hotel nikdo, ker ni vredno mlatiči prazne slame in so gg. govorniki vsaj enkrat nemoteno govorili; v narodni nošah jih je bilo okoli 20 in eden sam okrašen voz.

Po dirki so ljudje odšli iz Zake, le kakih 600 ljudi je ostalo na zabavalšču, ki so postali v noč res slabostojni (škandal v Lescab).

Ljudje so pa rekli, da ne gredo nikdar več slabostojnega zborovanja gledat, da ni za «mujo», da bi jih za Puceljevce imeli. —

Tedenske novice.

Duhovniške vesti. Gospod arhidijakon Franc Hrastelj v Konjicah je obhajal dne 9. t. m. v Konjicah 70letnico svojega življenja. Visokemu jubilanu, ki je še čil in zdrav, kličemo iz dna srca: Še na mnoga leta!

Petindvajsetletnica načelnika okrajnega zastopa v Kozjem. Dne 30. avgusta je poteklo 25 let, odkar načeljuje okrajnemu zastopu kozjanskemu č. g. dekan Marko Tomažič. Prav ta dan je pod njegovim spretnim vodstvom pred 25-timi leti zmagała slovenska stranka pri zelo viharjih volitvah v okrajni zastop. Marko Tomažič, splošno priljubljeni današnji jubilan, je ostal njegov načelnik brez presledkov 25 let. V vseh panogah pravega in trajnega napredka se je vedno odlikoval in stal v prvih vrstah. Ne bomo naštevati njegovih zaslug za kozjanski okraj, ki so poznavateljem razmer v kozjanskem okraju dobro znane! — Ohče spošta-